

Fișă informativă SBA 2010/11

ROMÂNIA

Fișă informativă a României pe scurt:

- ✓ Se preconizează că sectorul IMM-urilor din România va reveni la nivelurile anterioare crizei la sfârșitul lui 2011.
- ✓ Sectorul IMM-urilor din România a reușit în perioada 2008-2010 să-și mențină forța de muncă în vreme ce întreprinderile mari au fost nevoite să concedieze circa 6% din angajați.
- ✓ Performanțele României sunt inferioare sau egale cu media UE pentru majoritatea principiilor SBA, dar șase dintre aceste domenii indică progrese de-a lungul timpului.
- ✓ În 2010/2011, România a adoptat măsuri de politici publice în șapte din cele zece domenii ale SBA, concentrându-se în special pe promovarea spiritului întreprinzător și facilitarea accesului la finanțare.

Fișele informative SBA¹

Small Business Act (SBA) este principala inițiativa politică a UE menită să sprijine întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile).

Scopul fișelor informative, care sunt actualizate anual, este de a facilita înțelegerea tendințelor recente și a măsurilor de politici publice pentru IMM-uri.

1. IMM-urile din România – indicatori cheie

	Număr de întreprinderi			Ocuparea forței de muncă			Valoarea adăugată		
	România	UE-27		România	UE-27		România	UE-27	
	Număr	%	%	Număr	%	%	Miliarde €	%	%
Micro	464.659	88,5%	92,1%	1.075.822	24,4%	29,8%	7	12,7%	21,6%
Mici	49.173	9,4%	6,6%	961.952	21,8%	20,4%	8	14,8%	18,9%
Medii	9.669	1,8%	1,1%	964.607	21,9%	16,8%	10	18,2%	17,9%
IMM-uri	523.501	99,7%	99,8%	3.002.381	68,1%	66,9%	26	45,7%	58,4%
Mari	1.741	0,3%	0,2%	1.403.223	31,9%	33,1%	31	54,3%	41,6%
Total	525.242	100,0%	100,0%	4.405.604	100,0%	100,0%	57	100,0%	100,0%

Cifrele din tabel reprezintă estimări pentru 2010, bazate pe statistici din perioada 2002-2007 provenite din baza de date a statisticilor structurale a întreprinderilor (Eurostat). Estimările au fost furnizate de Cambridge Econometrics. Datele se referă la „sectorul de afaceri”, care include industria, construcțiile, comerțul și serviciile (NACE Rev. 1.1, secțiunile C-I, K). Datele nu cuprind întreprinderile care desfășoară activități în domeniul agriculturii, al silviculturii, al pescuitului și nici de întreprinderile care furnizează servicii - în mare parte - necomerciale, precum educația și sănătatea. Datele statistice ale Eurostat prezintă avantajul de a fi armonizate și comparabile între diferitele țări. Dezavantajul constă în faptul că, pentru anumite țări, aceste date sunt diferite de cele publicate de autoritățile naționale.

Sectorul IMM-urilor din România cuprinde mai multe întreprinderi mici și mijlocii, comparativ cu Uniunea Europeană în ansamblul său, care are o cotă relativ mai mare de microîntreprinderi.

Distribuția sectorială a IMM-urilor în România relevă că IMM-urile sunt preponderente în sectoare precum comerțul cu ridicata și cu amănuntul (44%), urmate de sectoarele de servicii, precum serviciile hoteliere și de catering, transportul, serviciile imobiliare și comerciale (29%), de sectorul construcțiilor (18%) și de cel al industriei prelucrătoare (11%).

România este una dintre țările europene care au fost mai grav afectate de recesiune, întrucât expansiunea sa economică s-a bazat mai mult pe investițiile directe străine, care nu au mai fost disponibile atunci când

efectele crizei la nivel global au fost resimțite de către investitori. PIB-ul României a scăzut cu 7,1% în 2009 și s-a redus în continuare cu 1,3%, în 2010. Rata șomajului a crescut de la 5,8% în 2008, la 8,4% în 2009, dar a scăzut ulterior la 7,7%, în 2010. Criza a făcut victime în rândul întreprinderilor românești, suspendând temporar evoluțiile pozitive pe termen lung în ceea ce privește numărul de IMM-uri și contribuția acestora la ocuparea forței de muncă și la valoarea adăugată economică.

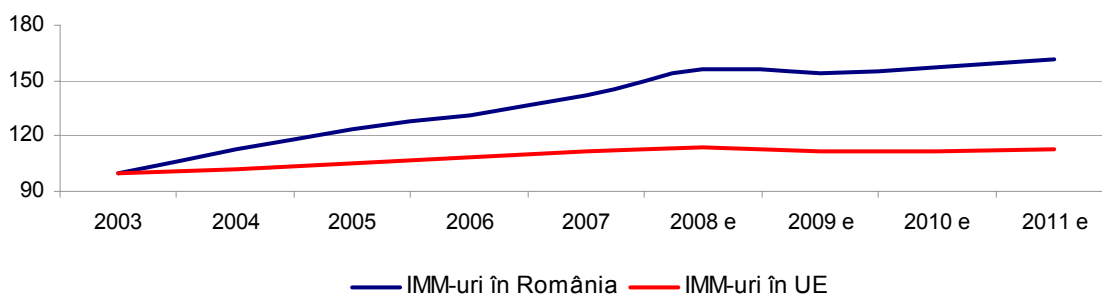
În ceea ce privește forța de muncă, este interesant de constatat că IMM-urile au fost mult mai reticente să disponibilizeze angajați în timpul crizei decât întreprinderile mari. De fapt, în perioada 2008-2010, se estimează că IMM-urile din România și-au menținut forța de muncă la nivelurile anterioare crizei, în timp ce

întreprinderile mari au disponibilizat aproximativ 6% din lucrătorii lor. În ceea ce privește perspectivele pentru 2011, estimările arată o redresare mai mult sau mai puțin conformă cu media UE. Se preconizează că numărul de

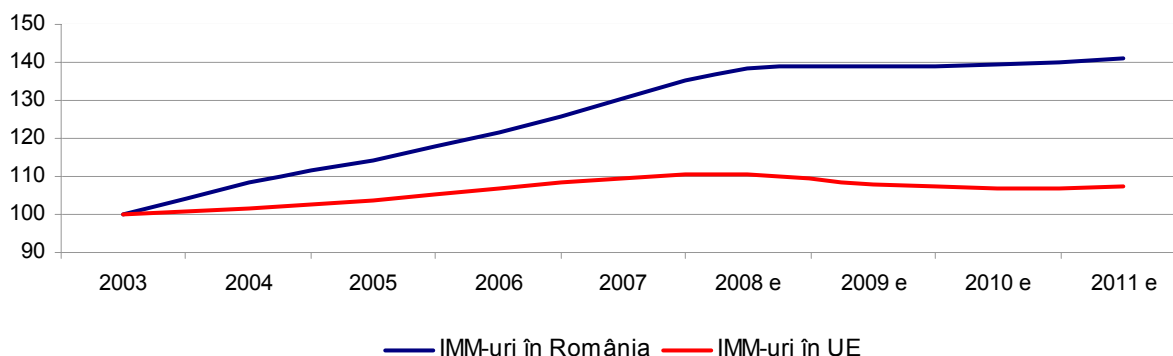
întreprinderi și contribuția lor la PIB (măsurată prin valoarea adăugată brută), precum și ocuparea forței de muncă în cadrul IMM-urilor vor atinge nivelurile anterioare crizei până la sfârșitul anului 2011.

Tendențele IMM-urilor în România²

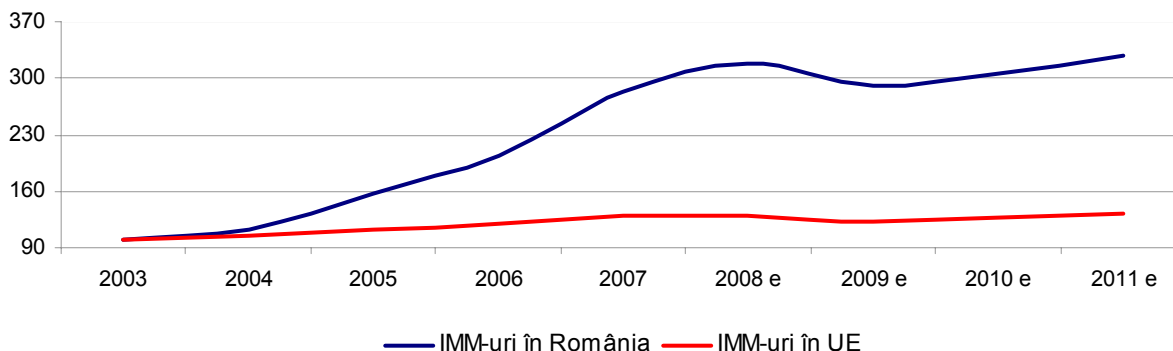
Număr de întreprinderi
(Indice: 2003=100, estimări începând cu anul 2008)

Ocuparea forței de muncă în întreprinderi
(Indice: 2003=100, estimări începând cu anul 2008)

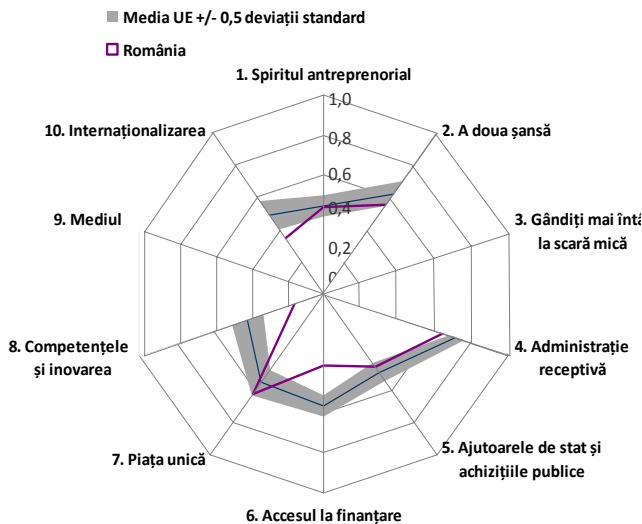

Valoarea adăugată creată de întreprinderi
(Indice: 2003=100, estimări începând cu anul 2008)

2. Profilul SBA pentru România

Comparație a performanțelor României cu media UE pentru fiecare domeniu SBA³

În general, statisticile referitoare la IMM-uri reflectă un profil SBA „sub medie, dar în curs de redresare” în cazul României.

Rezultatele României sunt inferioare mediei în cazul a patru dintre cele opt principii SBA pentru care există date (nu există date privind media corespunzătoare principiului 9, intitulat „Mediu”, pentru nicio țară; pentru

principiul 3, intitulat "Gândiți mai întâi la scară mică" nu există date pentru România).

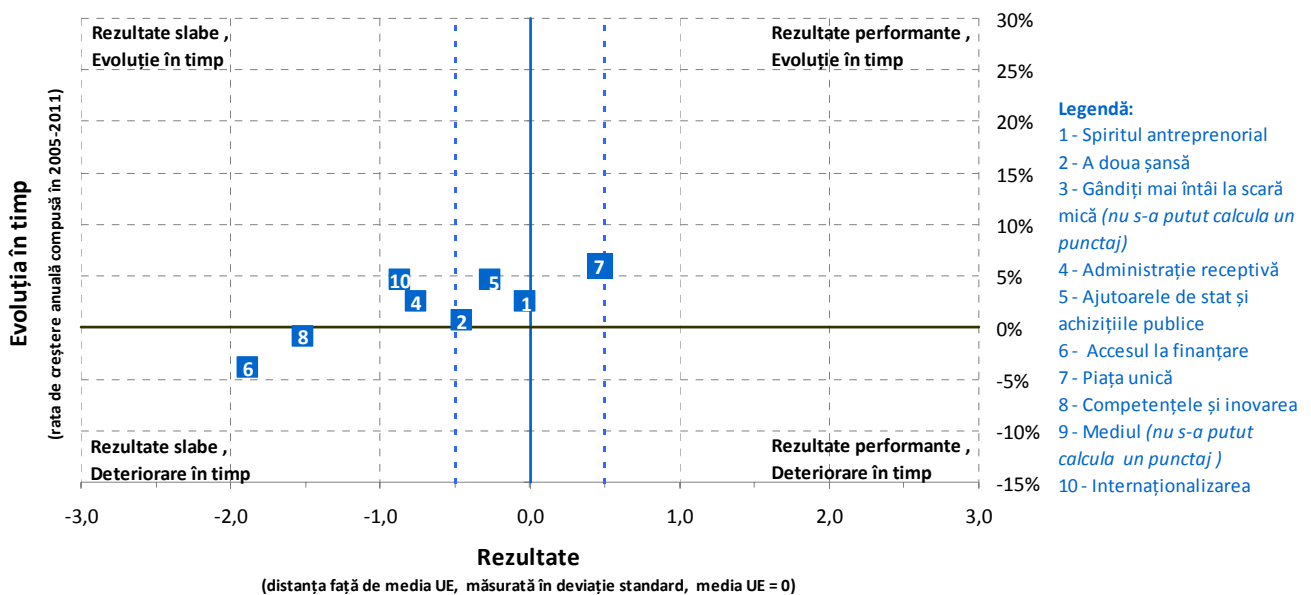
În ceea ce privește celelalte patru principii SBA – „Spiritul antreprenorial”, „A doua șansă”, „Ajutoarele de stat și achizițiile publice” și „Piața unică” – performanțele României sunt similare cu cele ale omologilor săi din UE.

Pentru a obține o imagine mai completă, a fost analizat portofoliul politicilor publice recente adresate IMM-urilor în România. Analiza a arătat că guvernul a adoptat măsuri de politici punctuale în șapte din cele zece principii prevăzute în cadrul *Small Business Act*. În 2010 și la începutul anului 2011, accentul principal a fost pus pe promovarea spiritul antreprenorial și pe facilitarea accesul la finanțare – în special prin intermediul proiectelor finanțate de UE.

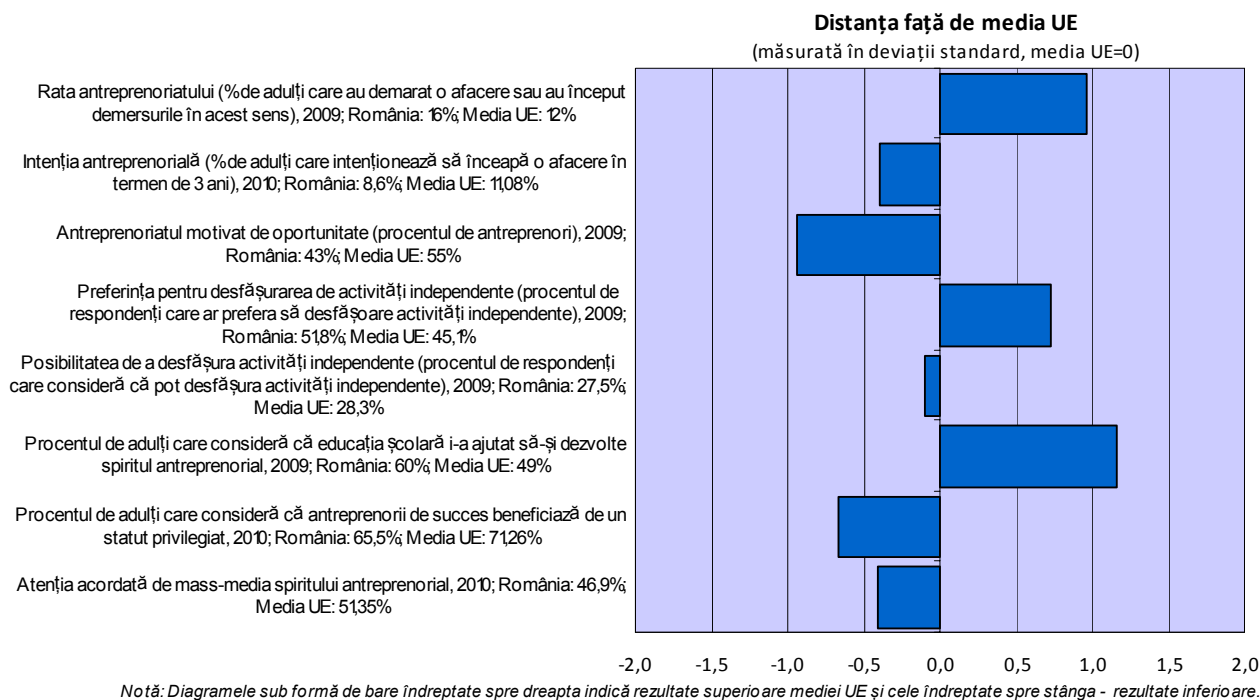
Prin compararea performanței României cu rezultatele sale anterioare, se observă o imagine de ansamblu eterogenă. Șase domenii se află deasupra liniei orizontale (vedeți graficul de mai jos), ceea ce sugerează că au avut loc progrese importante de-a lungul timpului.

Cu toate acestea, există trei domenii („Gândiți mai întâi la scară mică”, „Accesul la finanțare” și „Competențele și inovarea”) care ar putea constitui motive de îngrijorare, întrucât, pe lângă faptul că se află cu mult sub media UE, s-au și deteriorat în ultimii ani⁴.

Performanțele SBA ale României: situația actuală și tendințe pentru perioada 2005-2011⁵

I. Spiritul antreprenorial

Indicatorii disponibili care măsoară spiritul antreprenorial arată că performanțele României sunt similare, în medie, cu cele ale omologilor săi europeni. Dar această imagine se nuanțează atunci când se iau în considerare indicatorii care măsoară activitatea antreprenorială: rata antreprenariatului și ponderea antreprenorilor motivați de oportunitate. În timp ce cel dintâi (16%) este în mod clar mai ridicat decât media UE de 12%, cel din urmă este semnificativ mai scăzut (43%, față de 55% în UE), ceea ce indică posibilitatea ca o proporție mai mare de antreprenori din România să fi fost determinați să demareze o afacere din cauza lipsei altor opțiuni.

Percepția societății cu privire la spiritul întreprinzător, măsurată prin atenția acordată de mass-media și prin statutul acordat antreprenorilor în societate pare, de asemenea, să fie ușor mai puțin favorabilă proprietarilor de întreprinderi în România, în comparație cu media UE. În ciuda acestui fapt, conducerea unei afaceri proprii este considerată o alegere de carieră interesantă de mai mult de jumătate din populația care nu desfășoară activități antreprenoriale, care declară că ar prefera să exercite o activitate independentă dacă ar avea de ales. Cu toate acestea, există în mod evident o serie de obstacole practice în acest sens, întrucât mai puțin de o treime din aceste persoane consideră că ar fi posibil să devină antreprenori în viitorul apropiat și doar 8% au planuri clare de a demara o afacere în următorii trei ani.

Atitudinea general pozitivă a populației în ceea ce privește spiritul antreprenorial ar putea fi cauzată de faptul că educația școlară pare a le fi insuflat elevilor un spirit de inițiativă și de acțiune care caracterizează de obicei un antreprenor sau un proprietar de întreprindere. De fapt, acesta este un domeniu în care România depășește în mod evident media UE.

Din punct de vedere al politicilor publice, România a întreprins câteva măsuri pentru a îmbunătăți mediul antreprenorial.

Începând cu anul școlar 2010–2011, la nivelul învățământului secundar a fost introdusă o nouă programă de învățământ care include spiritul întreprinzător. Guvernul a identificat în mod clar studiile antreprenoriale ca fiind un domeniu de dezvoltare prioritar în ceea ce privește planificarea programei de învățământ, formarea profesorilor și învățământul secundar.

Continuând experiența începută anul trecut prin programul „Start”, în 2011 a fost lansat un nou program (OUG nr. 6/2011) pentru sprijinirea intrării pe piață a tinerilor întreprinzători, prin instruirea lor în ceea ce privește managementul afacerilor și prin acordarea de stimulente, garanții și credite pentru ca aceștia să-și înceapă propria afacere. Programul este implementat de Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru IMM-uri (AIPPIIMM), în parteneriat cu Oficiul Național al Registrului

Comerțului, cu Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri și cu instituțiile de microcreditare.

În perioada 2010–2011, a fost inițiat un program multianual dedicat dezvoltării unei culturi a spiritului întreprinzător în rândul femeilor cu funcții de conducere în sectorul IMM-urilor. Organismul de implementare este Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru IMM-uri (AIPPIMM).

În plus, o serie de măsuri sunt în curs de implementare pentru integrarea pe piața muncii a tinerilor în situații de risc. Pentru perioada 2011–2013, un program special

dedicat elevilor și studenților este în curs de implementare de către Agenția Națională de ocupare a Forței de Muncă (ANOFM), în temeiul Legii nr. 72/2007 privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților.

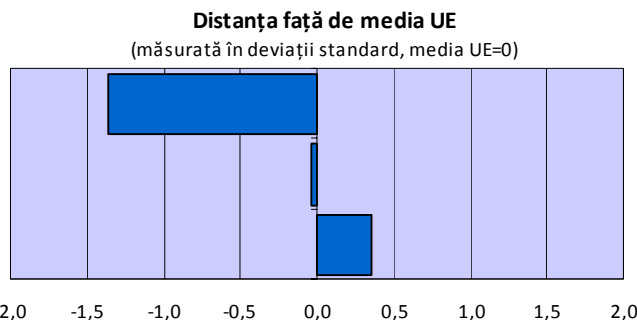
Pentru a sprijini întreprinderile aflate în faza de start-up, România continuă programul multianual de dezvoltare a rețelei naționale de incubatoare de afaceri (aproximativ 52 dintre acestea colaborează în rețea), prin finanțarea, în perioada 2010–2011, a incubatoarelor noi sau deja existente.

II. A doua șansă

Timpul necesar pentru a încheia o întreprindere (în ani), 2011;
România: 3,3; Media UE: 1,98

Costul de desființare a unei întreprinderi (costul de recuperare a unei datorii în % din patrimoniul debitorului), 2011; România: 11%; Media UE: 10,78%

Gradul de sprijin pentru a permite a doua șansă, 2009; România: 84%; Media UE: 81%

Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

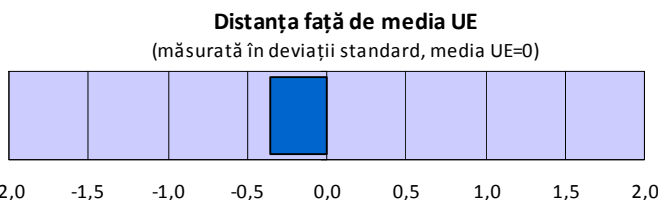
Indicatorii care măsoară principiul „A doua șansă” arată o imagine relativ negativă. România pare să ofere condiții mai puțin favorabile pentru antreprenorii onești care au eșuat și doresc să reînceapă o afacere, din cauza duratei mai lungi necesare pentru închiderea unei întreprinderi comparativ cu media UE (3,3 ani în România, față de 1,98 ani, în medie, în UE). Cu toate acestea, costul corespunzător (11% din patrimoniul debitorului) este foarte apropiat de media UE-27. Un domeniu în care România

se distinge în mod pozitiv este atitudinea populației în ceea ce privește acordarea unei a doua șanse antreprenorilor care au trecut deja printr-un faliment.

Din punct de vedere al politicilor publice, în 2010 a fost introdusă o nouă lege privind falimentul. Aceasta ar trebui să scurteze procesul juridic corespunzător procedurii de insolvență, cu perspectiva reducerii acestuia la un an. În plus, o procedură pre-insolvență extrajudiciară este în vigoare din ianuarie 2010.

III. Gândiți mai întâi la scară mică

Sarcina reprezentată de reglementările administrative (1=împovărătoare, 7=neîmpovărătoare), 2010; România: 2,9; Media UE: 3,12

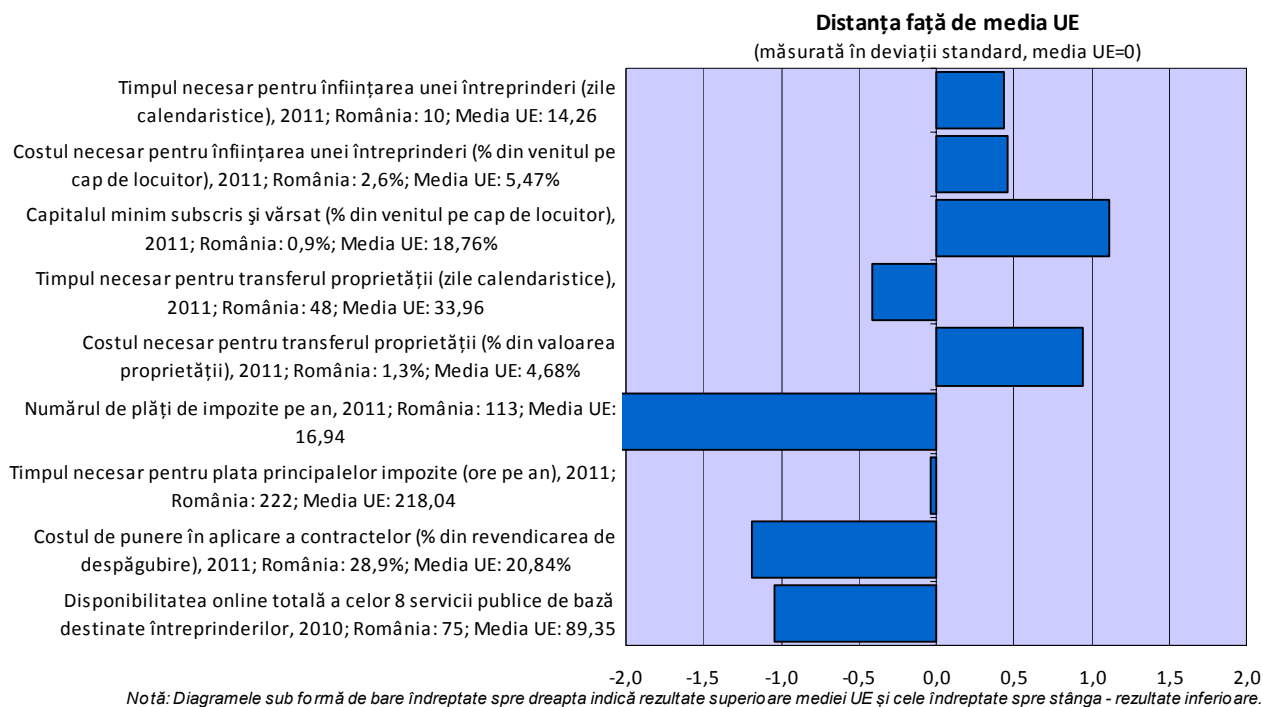
Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

În ceea ce privește principiul „Gândiți mai întâi la scară mică” există un singur indicator disponibil, care măsoară percepția antreprenorilor cu privire la povara pusă de cerințele administrative în materie de autorizații și raportare. Acest indicator este ușor nefavorabil comparativ

cu media UE. Cu toate acestea, nu este posibil să se extragă nicio concluzie generală pe această bază.

Din punct de vedere al politicii, nu au fost raportate măsuri semnificative pentru îmbunătățirea situației în acest domeniu în 2010 și în primul trimestru din 2011.

IV. Administrație publică receptivă

Rezultatele României sunt în mod clar inferioare mediei UE în ceea ce privește administrația receptivă.

Indicatorii importanți pentru operațiunile zilnice, precum numărul plăților de impozite și costul de punere în aplicare a contractelor indică o necesitate urgentă de a îmbunătăți sistemul administrației fiscale și eficiența sistemului judiciar în ceea ce privește soluționarea disputelor comerciale. Un alt domeniu în care sunt posibile îmbunătățiri este accesul electronic la serviciile publice principale destinate întreprinderilor (precum declararea și plata contribuțiilor sociale, a TVA, declarațiile vamale, autorizațiile de mediu etc.), în privința căruia rezultatele României se situează, în mod clar, sub medie.

În același timp, condițiile de înființare a întreprinderilor⁶, măsurate prin timpul, costul și capitalul minim subscris și

vărsat necesare pentru înființarea unei întreprinderi indică progrese clare în ceea ce privește formalitățile de înregistrare a întreprinderilor.

În ceea ce privește înregistrarea oficială a proprietății și procedurile de transfer, situația este mixtă: în România este nevoie de o perioadă mai lungă pentru vânzarea sau cumpărarea unei proprietăți, dar tranzacțiile sunt relativ mai puțin costisitoare, în medie, comparativ cu Uniunea Europeană.

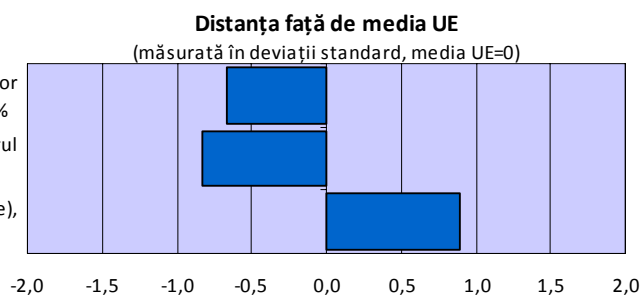
În ultimul an a fost raportată o singură **măsură de politică** destinată îmbunătățirii mediului pentru IMM-uri: în februarie 2011 a fost introdusă „Declarația unică 112”, reducând sarcina de raportare a contribuțiilor sociale pentru IMM-uri.

V. Ajutoarele de stat și achizițiile publice

Ponderea contractelor pentru IMM-uri în valoarea tot. a contractelor de achiziții publice atribuite, 2008; România: 27%; Media UE: 38%

Proporția ajutoarelor de stat destinate IMM-urilor (% din ajutorul total), 2009; România: 1,3%; Media UE: 6,9%

Disponibilitatea online a achizițiilor publice (înainte de atribuire), 2010; România: 92; Media UE: 72,94

Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

România obține un punctaj ușor sub media UE în ceea ce privește ajutoarele de stat și achizițiile publice.

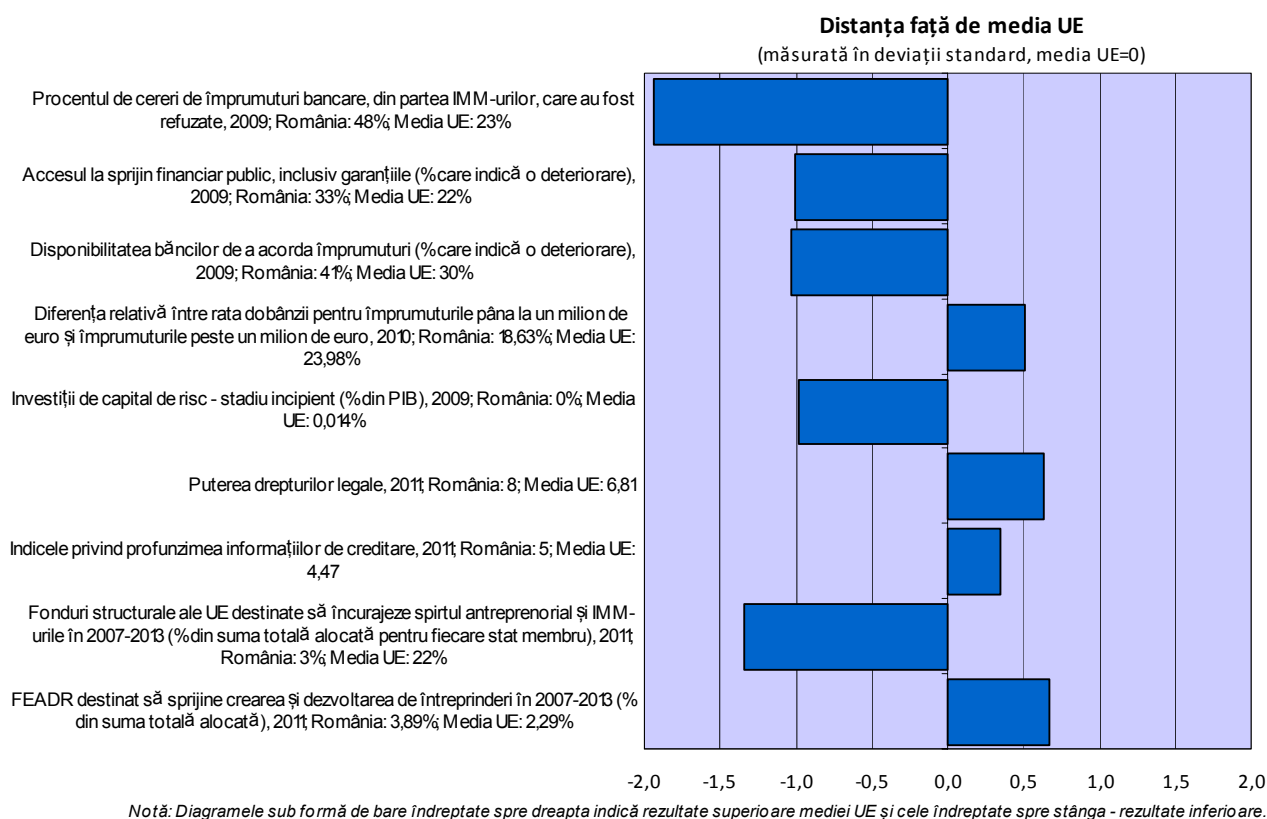
Întreprinderile mici și mijlocii din România obțin doar 27% din valoarea contractelor de achiziții publice, acest procent fiind mai scăzut atât în raport cu media UE de 38%, cât și cu propria lor contribuție la economie (45% din valoarea adăugată brută).

În mod similar, întreprinderile mici din România – la fel ca majoritatea întreprinderilor mici în cadrul Uniunii Europene – au acces și utilizează doar marginal schemele de

ajutoare de stat. Astfel, în 2009, numai 1,3% din totalul ajutoarelor de stat acordate au ajuns la IMM-uri.

Din punct de vedere al politicilor publice, autoritățile implicate iau în considerare actualizarea schemelor de ajutoare de stat pentru a le face mai favorabile IMM-urilor, prin intermediul rețelei ReNAS (www.ajutordestat.ro) stabilite în 2009. De asemenea, Comitetul interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat a luat decizii importante în acest sens pentru accelerarea absorbției fondurilor naționale și structurale.

VI. Accesul la finanțare

Începând din 2009, criza financiară a avut efecte negative asupra accesului de credite atât în România, cât și la nivel global. Amploarea deteriorării accesului la credite este totuși mult mai mare în România comparativ cu media UE. Indicatorii care măsoară atribuirea creditelor au scăzut drastic sub media UE în 2009, când aproximativ 40% din proprietarii de IMM-uri au observat o scădere a disponibilității băncilor de a acorda împrumuturi; o treime dintre aceștia au observat o deteriorare a accesului la dispozitivele de garantare publică și aproape jumătate din IMM-urile care au solicitat împrumuturi au fost refuzate de către bănci.

Costul creditului pentru întreprinderile mici (pentru împrumuturi în valoare de până la un milion de euro) este cu aproximativ 18% mai ridicat decât pentru întreprinderile mari (care au nevoie, în general, de împrumuturi în valoare de peste un milion de euro).

De asemenea, disponibilitatea relativ limitată a capitalului de risc reduce și mai mult șansele de creștere economică ale întreprinderilor inovatoare aflate în fazele incipiente de dezvoltare.

Într-o notă mai pozitivă, instituțiile și sistemele menite să faciliteze accesul la finanțare, precum birourile de credit sunt la fel de solide în România ca în majoritatea celorlalte țări ale UE. În plus, creditorii din România beneficiază de un grad ridicat de protecție prin existența unor legi sau reglementări privind garanțiile și falimentul, care ar trebui să faciliteze acordarea de împrumuturi.

Din punct de vedere al politicilor publice, autoritățile naționale au implementat o serie de măsuri pentru a îmbunătăți accesul la finanțare al IMM-urilor.

În 2010, schema de ajutoare de stat destinată sprijinirii dezvoltării IMM-urilor a fost pusă în aplicare de Ministerul Finanțelor Publice (prin Hotărârea de Guvern 1164).

În 2010–2011, Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru IMM-uri (AIPPIMM) a implementat un program multianual de sprijinire a dezvoltării structurilor de distribuție deținute de IMM-uri și firmelor românești din artizanat. O scutire temporară de impozitare a profitului reinvestit a fost disponibilă până la sfârșitul anului 2010.

În prezent sunt în curs de desfășurare câteva acțiuni de finanțare, susținute prin Programul operațional pentru

creșterea competitivității economice. Ele oferă sprijin în ceea ce privește noile proiecte de investiții, internaționalizarea IMM-urilor, punerea în aplicare a standardelor internaționale și servicii de consiliere. În plus, Programul European de Dezvoltare Regională oferă sprijin financiar pentru proiectele de investiții realizate de microîntreprinderi și pentru proiectele care vizează dezvoltarea infrastructurii antreprenoriale regionale.

Antreprenorii și IMM-urile care activează în zonele rurale au acces la diferite programe de finanțare sprijinite prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR). Activitățile finanțate includ: crearea și dezvoltarea unei întreprinderi în sectorul neagrícola, dezvoltarea turismului în zonele rurale, formarea profesională și informarea pentru adulții care lucrează în agricultură, silvicultură și industria alimentară.

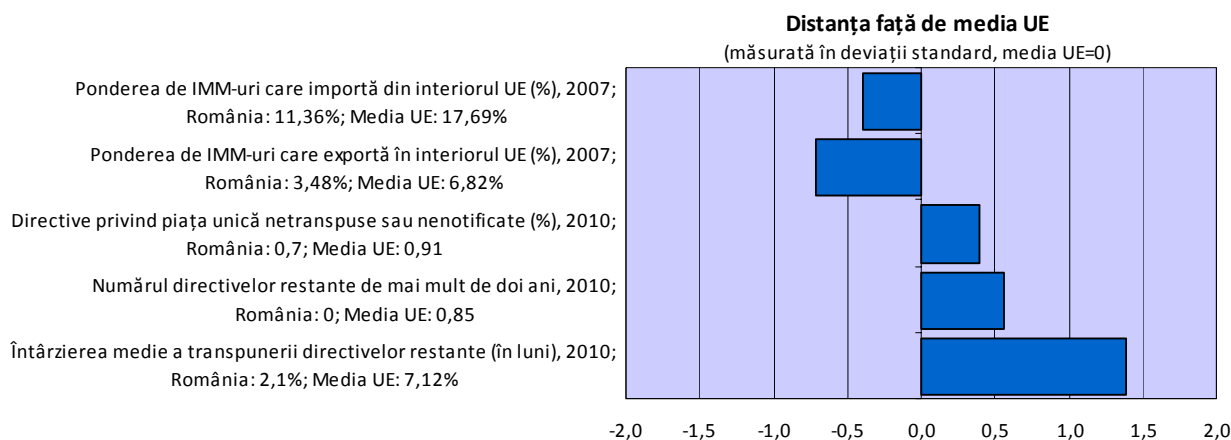
Pentru a spori capacitatea IMM-urilor de a obține cofinanțare pentru proiecte UE și pentru a crește, astfel, gradul de absorbție a fondurilor UE, în 2009 a fost înființat

Fondul Român de Contragarantare, care a devenit operațional în martie 2010. În același timp, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri a fost capitalizat cu un supliment de 105 milioane de lei (24 de milioane EUR) în 2010. În urma acestor inițiative, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri și-a sporit capacitatea de garantare.

De asemenea, componenta de garanții a programului JEREMIE a devenit operațională în 2011 și se preconizează că două fonduri de capital de risc vor deveni operaționale în cadrul acestei inițiative până la sfârșitul anului 2011.

Nu în ultimul rând, două acte juridice au fost adoptate în 2010 (OUG nr. 51/2010) și în 2011 (OUG nr. 29/2011), în vederea reducerii unor arierate din economie și a plăților întârziate din partea autorităților publice către întreprinderi, îmbunătățind astfel situația fluxurilor de numerar a întreprinderilor care prestează lucrări și servicii pentru sectorul public.

VII. Piața unică

Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

Piața unică este singurul domeniu SBA unde rezultatele României sunt ușor superioare mediei UE.

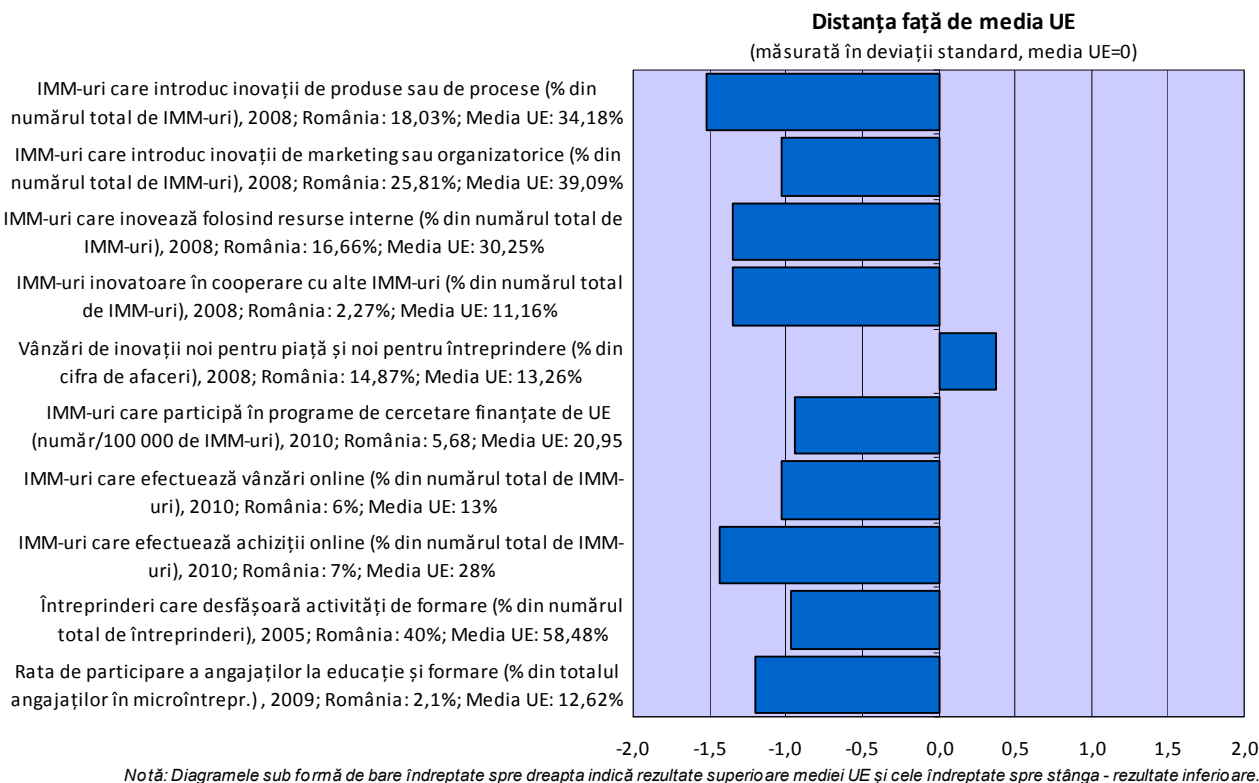
În ceea ce privește legislația privind piața internă și transpunerea legislației UE în cea națională, România pare să fie mai rapidă decât omoloagele sale din UE.

Pe de altă parte, IMM-urile din România par mai puțin înclinate să profite de piața unică a UE prin extinderea activităților lor – importând din alte țări ale UE și exportând către acestea. Această situație se poate datora lipsei de

competitivitate a întreprinderilor românești, dar și dimensiunii țării și a pieței sale interne, care poate acoperi mai bine cererea pentru produsele și serviciile furnizate de IMM-uri.

Din punct de vedere al politicilor publice, nu au fost raportate măsuri semnificative pentru îmbunătățirea situației în acest domeniu în 2010 și în primul trimestru din 2011.

VIII. Competențele și inovarea

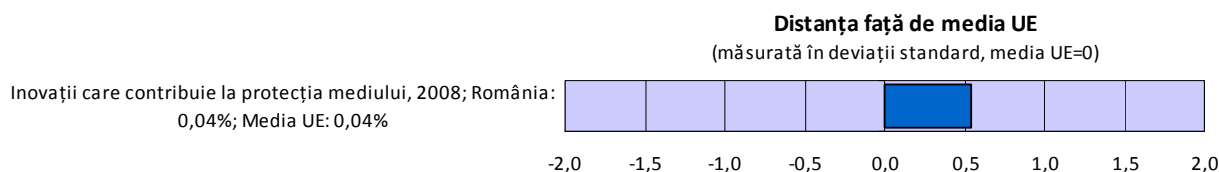
În mod clar, România se află în urmă în acest domeniu, care analizează atât aspectele referitoare la competențe/formare profesională, cât și pe cele referitoare la inovare.

Toți indicatorii de bază referitori la inovare (cu o singură excepție) se situează sub media UE. IMM-urile din România sunt mai puțin înclinate să introducă inovații, să coopereze între ele sau să inoveze folosind resurse interne. Totuși, întreprinderile care inovează au mai mult succes decât omoloagele lor din UE în ceea ce privește transformarea acestor produse și procese noi în venituri din vânzări. Dincolo de indicatorii referitori la inovare, performanțele IMM-urilor din România sunt inferioare mediei și în alte aspecte, cum ar fi pregătirea lor pentru utilizarea tehnologiei informației, definită prin capacitatea lor de a-și vinde produsele și de a efectua achiziții online.

Cei doi indicatori care măsoară gradul de instruire și dezvoltare a competențelor în IMM-uri arată rezultate similare: proporția întreprinderilor care asigură angajaților lor accesul la training și alte activități de formare profesională se află sub media UE (40%, față de 58%), iar microîntreprinderile românești sunt și mai puțin înclinate să se asigure că angajații lor participă la activități de învățare pe tot parcursul vieții decât omoloagele lor din alte țări ale UE.

Din punct de vedere al politicilor publice, pentru a se sprijini îmbunătățirea competențelor tinerilor în domeniul industriei artisanale, modificarea legislației privind ucenicia la locul de muncă a fost finalizată și transmisă spre aprobare Parlamentului, pentru a elimina barierele create de legislația anterioară.

IX. Mediul

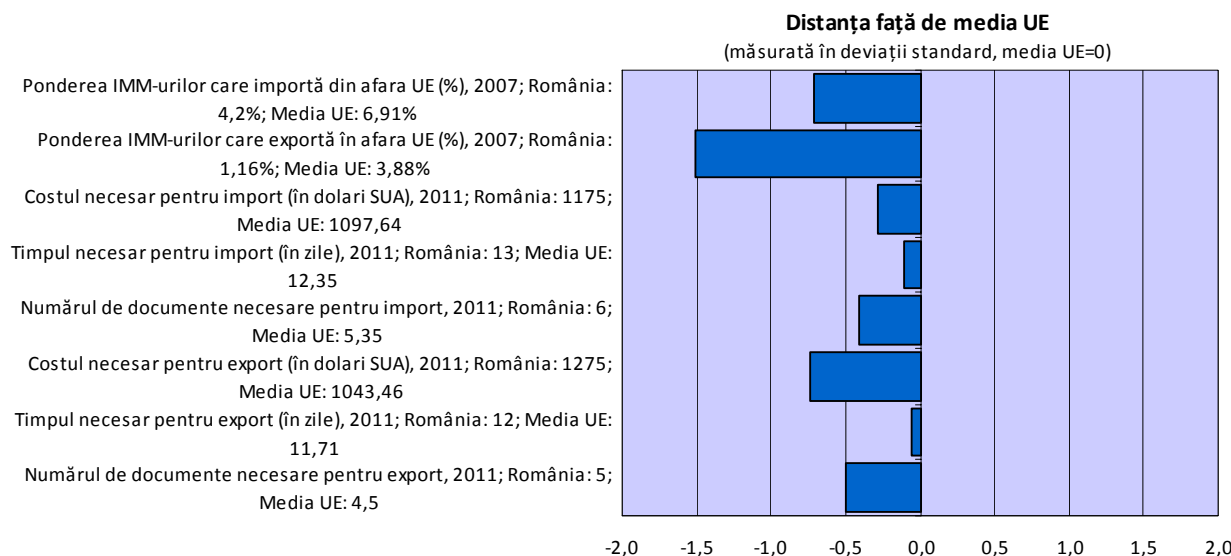
Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

În acest domeniu este disponibil un singur indicator de măsurare a performanțelor privind aspectele de mediu, și anume ponderea întreprinderilor mici și mijlocii ale căror inovații contribuie la protecția mediului pentru întreprindere și/sau pentru utilizatorul final. Prin urmare, nu este posibil să se extragă concluzii generale în acest domeniu.

Din punct de vedere al politicii, Ministerul Mediului a implementat, în 2010, măsura denumită *EcoEmerge*, cu

două axe majore: *EcoTechnoNet* (care se ocupă de accesul întreprinderilor la programele de mediu) și *Green Procura* (care se ocupă de formarea funcționarilor publici în ceea ce privește principiile de achiziții ecologice).

X. Internaționalizarea

Notă: Diagramele sub formă de bare îndreptate spre dreapta indică rezultate superioare mediei UE și cele îndreptate spre stânga - rezultate inferioare.

Conform indicatorilor disponibili care măsoară gradul de internaționalizare, România se situează sub media UE.

În primul rând, România pare o țară mai birocratică decât celelalte state membre ale UE în ceea ce privește condițiile generale de comerț: costul, timpul și numărul de documente necesare pentru import sau export.

În al doilea rând, IMM-urile din România sunt mai puțin implicate decât omoloagele lor din UE, în medie, în

importurile din țări terțe și în exporturile către acestea din urmă.

În ciuda acestor performanțe scăzute, **din punct de vedere al politicii**, nu au fost raportate măsuri semnificative în România în acest domeniu în 2010 și în primul trimestru din 2011.

Bune practici

Pentru a ilustra eforturile de promovare a IMM-urilor realizate de guvern, adăugăm un exemplu de bună practică.

Abordarea SBA a României este sistematică și instituționalizată, datorită creării unui grup de lucru interministerial SBA. Deși activitatea grupului se află încă într-un stadiu incipient, acesta fiind înființat în august 2010, există premisele pentru o abordare SBA integrată și unitară, iar propunerile grupului interministerial au fost deja înaintate guvernului pentru finanțare și implementare.

Din cauza crizei economice din 2010, măsurile SBA propuse nu au putut fi finanțate din bugetul foarte auster pentru anul 2011, dar șansele de finanțare în 2012 sunt destul de ridicate. Propunerile nu au fost aprobate oficial nici de către grupul interministerial, nici de guvern; prin urmare, ele nu sunt încă publice.

Rolului și mandatul grupului interministerial SBA sunt importante. Faptul că acest grup are, de asemenea, reuniuni periodice și contacte permanente cu factorii de decizie ai guvernului pentru a face schimb de propuneri și a pune în aplicare sugestii, este o practică bună care ar putea fi utilă pentru alte țări. Grupul interministerial SBA este un forum oficial de discuții pentru ministerele responsabile de politica în domeniul SBA și oferă o platformă de coordonare și de integrare. În plus, existența unui singur forum de decizii privind măsurile SBA la nivel național elimină riscul de repetare și asigură o abordare eficientă și eficace în ceea ce privește SBA.

Fișele informative SBA

Fișele informative ale *Small Business Act* (SBA) sunt realizate de DG ENTR, în cadrul analizei performanțelor IMM-urilor (*SME Performance Review* - SPR), care constituie principalul său instrument de analiză economică a aspectelor referitoare la IMM-uri. Aceste fișe informative prezintă cele mai recente informații statistice, însoțite de opțiunile politice ale celor 27 de state membre ale UE și a 10 state terțe, care participă, de asemenea, la [Programul-cadru pentru inovație și competitivitate](#) al UE. Fișele informative – realizate anual – contribuie la organizarea informațiilor disponibile pentru a facilita evaluarea politicilor referitoare la IMM-uri și pentru a monitoriza implementarea SBA. Ele prezintă un bilanț al situației existente și al progreselor realizate. Ele nu constituie o evaluare a politicilor statelor membre, ci ar trebui să fie considerate o sursă suplimentară de informații destinate să amelioreze elaborarea politicilor pe baza unor date concrete. De exemplu, fișele informative menționează doar măsurile politice considerate relevante de către experții locali ai politicilor în domeniul IMM-urilor. Ele nu reflectă și nici nu pot reflecta toate măsurile luate de guvern în cursul perioadei de referință. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați baza de date accesibilă de pe site-ul internet al SPR (a se vedea notele de pe verso).

Pentru mai multe informații

Analiza performanțelor IMM-urilor (*SME Performance Review*):

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Small Business Act:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Portalul european pentru IMM-uri:

http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei Europene din Ispra (Italia) a participat pe larg la elaborarea fișelor informative SBA pentru perioada 2010–2011. JRC a adus îmbunătățiri majore abordării metodologice, activităților statistice realizate pe baza ansamblului de date și prezentării vizuale a datelor.

² Cele trei grafice de mai jos descriu evoluția variabilelor în timp. Ele prezintă valori ale indicilor pentru fiecare an începând cu 2003, acesta din urmă fiind anul de referință cu valoarea „100”. Începând cu anul 2008, graficele arată evoluția în timp estimată pe baza cifrelor din perioada 2003–2007, care provin din baza de date a statisticilor structurale de întreprindere a Eurostat (*Structural Business Statistics Database*). Estimările au fost furnizate de Cambridge Econometrics. Datele se referă la „economia întreprinderilor”, care include industria, construcțiile, comerțul și serviciile (NACE Rev. 1.1, secțiunile C-I, K). Datele nu țin cont de întreprinderile care desfășoară activități în domeniul agriculturii, al silviculturii, al pescuitului și nici de întreprinderile care furnizează servicii în general necomerciale, precum educația și sănătatea. O metodologie detaliată poate fi consultată la adresa: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

³ Graficul radar al SBA indică, pentru fiecare domeniu SBA, poziția relativă a unei anumite țări față de media UE. Fiecare valoare reprezintă media tuturor indicatorilor disponibili pentru domeniul respectiv. Scara este de la „0” (minimumul sau „cel mai rău în UE-27”) la „1” (maximumul sau „cel mai bun”). Media UE se situează între limitele respective și este marcată cu gri în grafic. Din cauza lipsei de date, media corespunzătoare principiului 9 („Mediu”) nu este disponibilă pentru nicio țară.

⁴ Măsurile politice prezentate în această fișă informativă SBA pot fi doar o selecție a măsurilor luate de guvern în 2010 și în primele trei luni ale anului 2011. Selecția a fost efectuată de către expertul țării, specializat în politica în domeniul IMM-urilor, angajat pe bază de contract de către Ecorys (principalul contractant al DG ENTR pentru fișele informative 2010–2011). Experților li s-a cerut să selecteze doar măsurile pe care le considerau a fi cele mai importante (cele care trebuiau să aibă cel mai mare impact în domeniul SBA vizat). Ansamblul măsurilor selectate de experți pentru a elabora fișele informative dedicate acestui an vor fi publicate sub forma unei baze de date privind politicile pe site-ul internet al DG ENTR, împreună cu fișele informative.

⁵ Acest grafic combină două tipuri de informații: în primul rând, el arată situația performanțelor pe baza datelor referitoare la ultimii ani disponibili. Datele situate pe abscisă măsoară deviațiile standard față de media aritmetică simplă și neponderată pentru UE-27. Coridorul vertical marcat cu linii punctate reprezintă media UE. În al doilea rând, el arată progresele în timp, adică ratele de creștere anuale medii pentru perioada 2005–2011. Ratele de creștere sunt cele ale indicatorilor individuali care formează mediile diferitelor domenii SBA. Prin urmare, poziția unei medii a unui domeniu SBA în oricare din cele patru cadrane nu indică doar informații despre situația țării în acest domeniu SBA comparativ cu restul UE la un anumit moment, ci permite și evaluarea progreselor realizate în perioada 2005–2011.

⁶ Indicatorii privind înființarea unei întreprinderi sunt bazați pe datele Băncii Mondiale. Pentru detalii metodologice, vă rugăm să consultați raportul „*Doing Business 2011*”, la adresa <http://www.doingbusiness.org/>. Trebuie notat faptul că aceste cifre sunt diferite de datele corespunzătoare comunicate direct de statele membre (prin intermediul unui exercițiu de raportare voluntară), conform cărora, în 2010, au fost necesare 3 zile și un cost de 100–125 EUR pentru a demara o afacere în România. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați următoarea adresă: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm.